

Warszawa, 24-11-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.511.19.2024.JRO

**Pan
Dariusz Mazur
Podsekretarz stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

dziękując za wyjaśnienia udzielone pismem z 28 marca 2025 r. nr DPK-III.053.1.2025 pragnę zwrócić uwagę na dwa problemy świadczące o konieczności wyraźnego uregulowania ścieżki odwoławczej dla referendarzy od decyzji prezesów sądów o ich podziale czynności.

Po pierwsze, wątpliwości budzi argument, jakoby referendarze dysponowali już taką ścieżką odwoławczą w postaci możliwości wniesienia odwołania do prezesa sądu nadzrędnego. Taka możliwość nie wynika z wyraźnego przepisu prawa, ale opiera się na potrójnym odesłaniu do przepisów, które co najwyżej hipotetycznie mogą mieć odpowiednie zastosowanie do referendarzy: tj. art. 151b §4 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych¹, który odsyła do art. 18 ustawy z 18 grudnia

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 334 ze zm.

1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury², który odsyła do art. 38 ust. 1 ustawy z 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych³.

Z informacji uzyskanych ze Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych LEX IUSTA wynika, że ta ścieżka odwoławcza generalnie nie jest wykorzystywana przez referendarzy, a nieliczne próby zaskarżenia podziału czynności w tym trybie skończyły się odrzuceniem odwołania przez prezesa sądu nadzrędnego z uwagi na brak jego właściwości. Dopuszczalność tej ścieżki budzi zatem wątpliwości nie tylko w oczach samych referendarzy, ale także prezesów sądów.

Po drugie, w swoim piśmie Pan Minister przyznaje, że *unormowanie tej problematyki poprzez odwołanie do innych przepisów jest niedoskonałą techniką legislacyjną, której stosowanie niejednokrotnie budzi wątpliwości w praktyce*. Zarazem Pan Minister zastrzega, że *w aktualnym stanie prawnym, w przeddzień przygotowywanych nowych, systemowych rozwiązań w obszarze ustroju sądów powszechnych, nie ma podstaw do inicjowania prac analityczno-koncepcyjnych i następnie legislacyjnych dotyczących tej kwestii*.

Od tej deklaracji upłynęło ponad 7 miesięcy, a w tym czasie zostało opublikowanych kilka projektów nowelizacji Prawa o ustroju sądów powszechnych, z których żaden nie odnosi się do tej kwestii. Z posiadanych przeze mnie informacji wynika, że Ministerstwo Sprawiedliwości wciąż nie przygotowało projektu przewidującego wprowadzenie wyraźnej, niebudzącej wątpliwości ścieżki odwoławczej dla referendarzy od podziału czynności.

W tym zakresie aktualna pozostaje teza z mojego wcześniejszego pisma z 18 lutego br., zgodnie z którą w zakresie sposobu kształtowania zakresu obowiązków służbowych referendarze nie tylko są gorzej traktowani niż sędziowie i asesory sądowi, ale także gorzej niż pracownicy sądu. Taki stan rzeczy stanowi nierówne traktowanie referendarzy względem innych pracowników sądu (art. 32 ust. 1 Konstytucji). Trudno uzasadnić brak efektywnej ścieżki odwoławczej od decyzji istotnie zmieniających zakres

² Dz. U. z 2025 r. poz. 1332.

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1459.

obowiązków referendarza, w sytuacji, gdy jest on pracownikiem sądu i każdy inny pracownik sądu ma taką możliwość.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁴, zwracam się z uprzejmą prośbą o:

- 1) ustosunkowanie się do wskazanych problemów i ponowne rozważenie uregulowania ścieżki odwoławczej dla referendarzy od podziału czynności;
- 2) alternatywnie – o rozważenie zasadności wydania przez Ministerstwo Sprawiedliwości komunikatu informującego referendarzy, prezesów sądów okręgowych i apelacyjnych o możliwości wnoszenia odwołań od podziałów czynności na podstawie odpowiednio stosowanego art. 38 ust. 1 ustawy z 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych. Taki komunikat – choć niewiążący – mógłby przyczynić się do zmiany praktyki administracyjnej w tym zakresie, jeśli w dalszym ciągu będzie utrzymywany dotychczasowy stan prawny.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.